

The Best Practice กุญแจสู่ความสำเร็จองค์กร

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้วางรากฐานอันแข็งแกร่งในการบริหารจัดการองค์กร โดยใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) เป็นเข็มทิศนำทางโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญในหมวด 4 ที่มุ่งเน้นการจัดการและเพิ่มพูนสินทรัพย์ทางความรู้ขององค์กร สิ่งนี้เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน ครอบคลุมกระบวนการสำคัญตั้งแต่การรวบรวมและถ่ายทอดความรู้ของบุคลากร การผสมผสานและค้นหาความสัมพันธ์ของข้อมูลจากหลากหลายแหล่งเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องระหว่างองค์กรกับลูกค้า ผู้ส่งมอบ พันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการรวบรวมและถ่ายทอดความรู้ที่จำเป็นเพื่อใช้ในการสร้างนวัตกรรมและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ตลอดจนการนำองค์ความรู้และทรัพยากรต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การเรียนรู้หยั่งรากลึกในทุกวิถีการปฏิบัติงานขององค์กร คณะฯ มีกระบวนการที่ชัดเจนในการค้นหาและขยายผล Best Practice โดยมีเป้าหมายที่มุ่งมั่นคือการยกระดับการเรียนรู้และพัฒนางานของคณะฯ ให้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์สูงสุดของคณะฯ นั่นคือการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อระบบสุขภาพระดับโลก

Best practice คืออะไร...

Best practice (วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ) คือ กระบวนการ/แนวทางปฏิบัติในการทำงาน (clinical practice guideline/guideline) เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ ที่มุ่งเน้นผู้ให้บริการเป็นศูนย์กลาง และดำเนินการโดยบุคลากรของคณะฯ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนหรือมีแล้วและมีการต่อยอดความรู้ โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญ (Evidence) ว่า มีผลลัพธ์การดำเนินการที่พิสูจน์โดยการ Benchmark กับภายนอกคณะฯ/ ระดับชาติ ว่าดีกว่าหรือผ่านการตัดสินใจหรือประเมินว่าได้รับการเผยแพร่หรือได้รับรางวัล

Best practice ช่วยองค์กรอย่างไร...

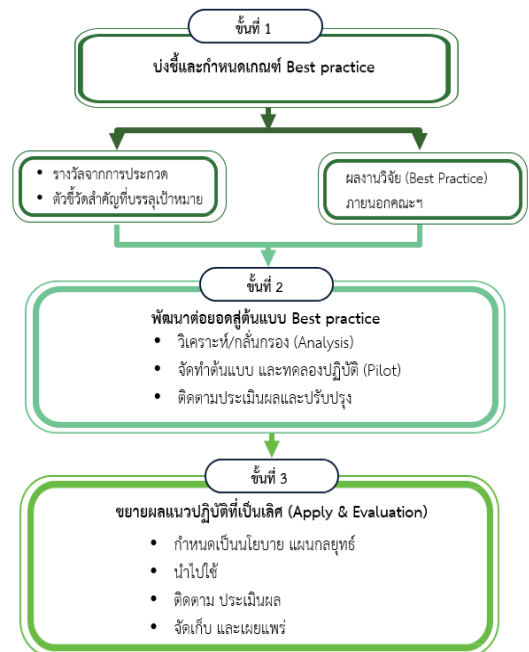
1. **ปรับปรุงผลการดำเนินงาน** ช่วยยกระดับผลลัพธ์การดำเนินงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ลดข้อผิดพลาด และเพิ่มผลผลิต
2. **สร้างนวัตกรรม** เกิดจากการเรียนรู้และต่อยอด Best Practice สู่การพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์
3. **ลดต้นทุน** ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดความสูญเปล่า
4. **สร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้** ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
5. **ขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ** สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

กระบวนการสร้าง Best Practice ของคณะฯ

คณะฯ มีกระบวนการสร้าง Best Practice (ดังภาพที่ 1) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 บ่งชี้และกำหนดเกณฑ์ Best Practice

- ค้นหาจากผลงานที่ได้รับรางวัลจากการประกวด
- พิจารณาจากตัวชี้วัดสำคัญที่บรรลุเป้าหมาย
- วิเคราะห์ผลงานวิจัย (Best Practice) ภายในหรือภายนอกคณะฯ
- วิเคราะห์และระบุความรู้จาก Knowledge gap เพื่อสร้างความรู้สำคัญและจำเป็นที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยค้นหาจากหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติและผลลัพธ์ที่เป็นเลิศ และจากผลงานที่ได้รับรางวัลจากภายนอก (ระดับชาติ/นานาชาติ) เพื่อนำมาปรับใช้และต่อยอดสู่การเป็น Best Practice ของคณะฯ

ภาพที่ 1 กระบวนการสร้าง Best Practice

ขั้นที่ 2 พัฒนาต่อยอดต้นแบบ Best Practice

- วิเคราะห์/กลั่นกรอง (Analysis)
- จัดทำต้นแบบและทดลองปฏิบัติ (Pilot)
- ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุง

ขั้นที่ 3 ขยายผลแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Apply & Evaluation)

- กำหนดเป็นนโยบาย แนวกลยุทธ์
- นำไปใช้
- ติดตาม ประเมินผล
- จัดเก็บ และเผยแพร่
- ขยายผลให้ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งคณะฯ โดยมีการเตรียมความพร้อม สร้างความรู้ความเข้าใจ และทักษะสำคัญ ก่อนนำไปสู่การปฏิบัติจริง มีทีม pilot ร่วมเป็นโค้ช หลังจากนั้นจึงประกาศเป็นนโยบาย และมีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงจนบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งยังส่งเสริมให้นำเสนอผลงานในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกคณะฯ และรวบรวมเป็น Siriraj Knowledge Asset เผยแพร่ทาง Siriraj KM website

ตัวอย่าง Best Practice ที่มีการขยายผลในคณะฯ เช่น

- Surgical training program of internal fixation using virtual reality ของภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ ได้รับรางวัล Gold Prize จาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปี 2568

- หนังสือ "โรคภูมิแพ้แมลงสาบ" ได้รับรางวัลผลงานทางวิชาการดีเด่น TTF AWARD ประจำปี 2566 – 2567 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- โครงการวิจัยการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการตรวจยีน BRCA1/BRCA2 ในผู้ป่วยมะเร็งเต้านมและมะเร็งรังไข่ เพื่อตรวจหาผู้ที่เป็นมะเร็งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ได้รับการผลักดันจนบรรจุเป็นสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
- โครงการการปลูกถ่ายเซลล์ไฟโบร بلاสต์ เพื่อรักษาริ้วรอยบนใบหน้า ได้รับรางวัลเหรียญทอง Gold Medal และ International Special Prize โดย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ Global Partnership)
- หุ่นจำลอง Patella fracture model for tension band wiring procedure ได้รับรางวัล Gold Prize จาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปี 2568
- นวัตกรรม "เครื่องบริหารเอ็นฝ่าเท้า" (Plantar Fasciitis Device) ได้รับรางวัล Gold Medal จาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปี 2568
- NetPAMA หลักสูตรออนไลน์สอนเทคนิคการปรับพฤติกรรมเด็กด้วยแนวทางการเลี้ยงลูกเชิงบวก ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติจากนายกรัฐมนตรีด้านนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ประจำปี 2565 รางวัลบริการภาครัฐประเภทนวัตกรรมบริการ ระดับดี ประจำปี 2566 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ รางวัล Team Good Practice Award จากงาน Mahidol Quality Fair 2566 และ ได้รับการจดลิขสิทธิ์ Intellectual Property ปี 2565
- การวินิจฉัยเอ็กซเรย์ด้วย AI (AI chest x-ray) ได้รับรางวัล Silver Medal โดย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- กระบวนการการพัฒนา SiCT plus ที่มีการต่อยอดสู่การรับรองมาตรฐานเฉพาะโรค/เฉพาะระบบ (Program and Disease Specific Certification : PDSC) เช่น
 - ศูนย์โรคหลอดเลือดสมอง มีการพัฒนารักษาอัมพาตเฉียบพลันเคลื่อนที่ศิริราช (MSU-SOS) ได้รับการจดสิทธิบัตรและขึ้นบัญชีนวัตกรรมแห่งชาติ และได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ จนเกิดเป็นนโยบายระดับชาติ
 - ศูนย์เบาหวานศิริราช มีการดำเนินการเป็นระบบในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานแบบครบวงจร เป็นทีมสหสาขาวิชาชีพ และมีการอบรมหลักสูตรเฉพาะพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน (CDE) ที่เป็นต้นแบบให้กับโรงพยาบาลอื่นๆ
- ศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ (Center of Excellence : COE) เช่น
 - ศูนย์วิจัยเพื่อความเป็นเลิศด้านภูมิแพ้และวิทยาภูมิคุ้มกัน คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับการรับรอง จาก World Allergy Organization (WAO) ให้เป็น “ศูนย์ความเป็นเลิศ” (Center of Excellence : COE) ประจำปี 2022-2024

การขับเคลื่อนองค์กรด้วย Best Practice จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถนำ “สิ่งที่ดีที่สุด” ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้เกิดผลประกอบการที่ดีเยี่ยม เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอันเป็นเลิศและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

1. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. เทคนิคการค้นหาและถอดรหัส Best practices. เอกสารประกอบการอบรม. กรุงเทพฯ 2557.
2. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จีรวัดน์เอ็กซ์เพรส, 2548.
3. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. หนังสือเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2567 – 2568. [2568, 2 มิถุนายน]. <https://www.tqa.or.th/th/tqa-criteria/>

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ตึกอำนวยการ ชั้น 1 เลขที่ 2 ถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0 2419 9009 หรือ 0 2419 9750
Email: sirirajkm@mahidol.ac.th